

عنوان مقاله:

تحلیل اقتصادی سامانه تولید گاو شیری با تاکید بر ریسک در دامداری های شهرستان های استان اردبیل

محل انتشار:

فصلنامه محیط زیست جانوری، دوره 15، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

شاهین یوسفی - گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

رضا سید شریفی - گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

نعمت هدایت ایوریق - گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

جمال سیف دواتی - گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

آزاده بوستان - گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی مغان، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

خلاصه مقاله:

مناسب ترین روش برای حداکثر کردن سود آوری از طریق اصلاح نژاد، استفاده از ضرایب اقتصادی صفات به همراه ارزیابی ژنتیکی است. هدف از این پژوهش برآورد ضرایب اقتصادی صفات تولیدی، تولید مثلی، عملکردی و ارزیابی ریسک در گاوداری های شهرستان های اردبیل، خلخال، نیر و گرمی بر مبنای داده های جمع آوری شده و شرایط بازار در سال ۱۴۰۰، با استفاده از یک مدل زیست اقتصادی قطعی بود. ضریب اقتصادی صفات با یک واحد تغییر در میانگین صفت مورد نظر در صورتی که سایر صفات در میانگین خود ثابت بمانند با استفاده از نرم افزار MATLAB محاسبه گردید. صفات مورد بررسی شامل تولید شیر، چربی شیر، فاصله گوساله زایی، طول عمر تولیدی، افزایش وزن روزانه قبل و بعد از شیرگیری، وزن تولد، وزن بدن بالغ، نرخ بقا قبل و بعد از شیرگیری بودند. که ضرایب اقتصادی به ترتیب برای شهرستان اردبیل ۱۷/۱۵۵۰۱، ۵۵۶۲۷۸، ۴۱/۷۸۸۲۹، ۸۵/۱۸۳۲۵، ۳۱/۶۰۷۶۹۵، ۵/۱۹۸۴۵۰۹، ۳۶/۴۷۸۴۹، ۶۹/۳۴۵۲۱، ۶۹/۶۷۶۰۶۶، ۳۷/۴۳۳۴۷، ۱۱/۳۱۷۴۲۸۷، برای شهرستان خلخال ۸۳/۱۲۱۵۴، ۶۵/۵۵۵۰۰۹، ۶۱/۱۵۶۵۳۹، ۸۱/۱۷۴۰۹، ۵۷/۱۰۵۸۱۰۳، ۲۶/۳۴۸۰۹۴۹، ۴۳/۸۳۹۷۶، ۳۷/۴۳۳۴۷، ۳۴/۳۸۱۴۲۲، برای شهرستان نیر ۱۳/۱۵۲۸۱، ۷/۴۹۰۲۱۲، ۹۷/۱۲۸۲۳۲، ۱۹/۶۴۸۵۸، ۵۹/۸۹۸۲۲۵، ۱۶/۲۹۳۲۳۸۵، ۶۱/۷۰۷۲۵، ۹۹/۴۹۰۴۴، ۵۶/۲۵۰۳۲۸۲، ۸/۵۰۳۶۹۳۲، برای شهرستان گرمی ۶/۲۷۱۱۸، ۹۴/۴۴۸۸۰۳، ۲۸/۱۳۰۳۰۸، ۵۸/۱۵۶۹۹، ۹۴/۹۰۸۸۲۷، ۵۴/۲۹۹۰۲۹۱، ۱۷/۷۲۱۹۲، ۸/۵۴۵۵۴، ۹۹/۳۰۲۴۱۴۲، ۳۲/۵۰۶۹۰۴، ۳۲/۵۰۶۹۰۴، در همه ی سیستم های تولیدی مورد بررسی بیش ترین هزینه تغذیه بیش ترین سهم را دارا می باشد. از بین هزینه های غیر تغذیه ای هزینه نیروی انسانی مهم ترین عامل در افزایش هزینه بود. نتایج حاصل از تست حساسیت نشان داد که ضرایب اقتصادی، بیش ترین حساسیت را نسبت به تغییر قیمت خوراک و وزن زنده و کم ترین حساسیت را به نوسانات قیمت شیر و چربی دارد. هم چنین نتایج نشان داد که بیماری های دام و کمبود واکسن و داروها مهم ترین عامل به وجود آورنده ریسک در یک واحد گاوداری و مشکلات حمل و نقل شیر و تغییر در شرایط بیمه دام ها کم اهمیت ترین عامل به وجود آورنده ریسک هستند، بنابراین مهم ترین ریسک های موجود در دامداری ها ریسک های مربوط به تولید و نیروی انسانی است. هم چنین مهم ترین ریسک های تهدید کننده عوامل طبیعی به ترتیب شامل استرس گرما و سرما و خشکسالی می باشد. بررسی اقتصادی سامانه تولید باعث شناسایی بهتر موقعیت واحدها و افزایش سطح آگاهی سیاست گذاران و برنامه ریزان بخش دامی و نیز سرمایه گذاران این نوع فعالیت ها در جهت تصمیم گیری اصولی و یا رفع مشکلات موجود می گردد.

کلمات کلیدی:

ضریب اقتصادی، صفات تولیدی، صفات تولید مثلی، صفات عملکردی، مدل زیست اقتصادی، ریسک

